

SCHOOLGIDS 2026 - 2027

Speciaal Onderwijs

**SAMEN
DOELEN
BEREIKEN**

DE BODDE IS EEN BIEZONDERWIJS SCHOOL

1	Voorwoord	2
2	Biezonderwijs	3
3	Waar wij voor staan	4
4	Visie van de Bodde	5
5	Onderwijsaanbod	7
6	Organisatie van het onderwijs	10
7	Didactisch handelen	14
8	Pedagogisch klimaat	16
9	Onderwijs op maat	18
10	Wat wij bieden: Onze basisondersteuning	26
11	Ouders en school	30
12	Verzekeringen	34
13	Verlof	35
14	Ons schoolklimaat	37
15	Kwaliteitszorg	43
16	Schoolplan de Bodde	45
17	Wetenswaardigheden	46

1 Voorwoord

Deze schoolgids is bedoeld voor de ouders van onze (toekomstige) leerlingen en andere belangstellenden. U vindt informatie over de uitgangspunten, de organisatie, de inrichting van ons onderwijs en vanzelfsprekend over de zorg voor onze leerlingen. Daarnaast wordt ook allerlei praktische informatie beschreven.

Zoals u in deze schoolgids kunt lezen, werkt het team van De Bodde aan de toekomst van de school maar bovenal aan de toekomst van uw zoon/dochter. We willen dat graag goed doen en stellen ons dan ook regelmatig de vraag: doen wij de goede dingen en doen we ze ook goed?

We nodigen u als ouders/verzorgers van harte uit om, samen met ons, aan een goede toekomst van uw zoon/dochter te werken. We mogen van elkaar verwachten dat we daar ons uiterste best voor doen. Op onze school hechten we daarom waarde aan een goede relatie met u als ouder/verzorger. U bent immers voor het kind de belangrijkste persoon. De zorg voor de opvoeding wordt soms ook (deels) gedaan door een voogd of groepsleiding. Ook met hen willen wij goed contact onderhouden, in het belang van een goede ontwikkeling van uw zoon/dochter.

Naast deze schoolgids ontvangt u ook op verschillende momenten in het schooljaar een informatiebrief. Daarnaast houden we u via onze website, per mail of via de oudercontact-app Parro op de hoogte van belangrijke schoolzaken. In deze schoolgids spreken we steeds over 'ouders'. Met ouders bedoelen wij alle volwassenen die de zorg over onze leerlingen hebben.

Heeft u na het lezen van deze schoolgids nog vragen, neem dan gerust contact met ons op. Wij geven u graag meer informatie en een toelichting op wat in deze gids beschreven staat. Wij kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met een vriendelijke groet namens het team,

Karin de Kort,
Babs van Kempen,
Danielle Overkamp.

2 Biezonderwijs

Biezonderwijs telt 9 scholen voor leerlingen van 4 tot 20 jaar. Zo'n 600 collega's zetten zich op onze scholen in voor onderwijs en begeleiding van meer dan 1900 leerlingen. Onze scholen hebben allemaal een speciaal karakter. Zo kennen we speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs (SO), voortgezet onderwijs (VO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs. We hebben ook een expertisecentrum De Kracht. Dit centrum ondersteunt onderwijspersoneel en leerlingen met behulp van trainingen, coaching, begeleiding en advies. Ook doen zij onderzoek en diagnostiek voor kinderen met leer- en ontwikkelingsproblemen.

SO de Bodde

Grondslag:	Neutraal
Adjunct-directeur:	Karin de Kort
Adjunct-directeur:	Daniëlle Overkamp
Adjunct-directeur:	Babs van Kempen
Gedragswetenschappers:	Manon van de Ven/ Anjuli Ghoerahoe
Kwaliteitscoördinatoren:	Ingeborg Zoontjens/ Sven van de Wouw/ Inge Bolder/Wendy Weel
Schoolmaatschappelijke deskundige:	Rene Vrans
Administratie:	Carla de Win
Brinnummer 01FX00	Aantal leerlingen SO + 190 Aantal medewerkers SO 85 (inclusief deeltijd)
Bestuur Biezonderwijs	
Voorzitter College van Bestuur:	Sandra Beuving Saal van Swanenbergweg 1, 5026 RM Tilburg T 013-21 00 121 E bestuursbureau@biezonderwijs.com W www.biezonderwijs.com
Preventiemedewerkers	Berry van Kessel Haakon Huikeshoven Judith van Woensel
Vertrouwenspersonen	Lisanne Maas Boukje Salimans Simone Luchtenberg

3 Waar wij voor staan

Bij Biezonderwijs bieden we onderwijs en begeleiding aan leerlingen die bij het leren en opgroeien extra ondersteuning nodig hebben. Met sterk gespecialiseerd onderwijs helpen wij hen hun plek in de samenleving te vinden – op een manier die bij hen past.

Dat vraagt om vertrouwen, ontwikkeling en samenwerking. Samen met onze leerlingen, hun ouders/verzorgers én onze partners in zorg, onderwijs en bij de gemeente werken we aan die stevige basis.

Wat wij belangrijk vinden

We geloven dat elk kind recht heeft op een plek waar hij of zij tot bloei komt. Onder de noemer Koers 2030 – Je plek vinden richten we ons de komende jaren op drie belangrijke thema's:

Toekomstbestendig onderwijs

We bieden onderwijs dat niet alleen past bij vandaag én voorbereidt op morgen. We spelen extra in op vaardigheden zoals samenwerken, communiceren, creatief en oplossingsgericht werken en zelfvertrouwen opbouwen. Nieuwe technologieën, zoals AI, maken ons onderwijs persoonlijker en effectiever. Want onze leerlingen leren niet voor toetsen, maar voor het leven.

Een wendbare en weerbare organisatie

Onze scholen bewegen mee met wat leerlingen nodig hebben. We bouwen aan een lerende cultuur waarin we continu verbeteren en ons onderwijs slimmer organiseren. We werken met bevlogen professionals die blijven groeien, verantwoordelijkheid nemen en bouwen aan een prettige en veilige leeromgeving voor ieder kind.

Maatschappelijke impact

Met sterk onderwijs dragen we bij aan de inclusieve samenleving van morgen. We begeleiden leerlingen onvoorwaardelijk, met hoge verwachtingen en veel vertrouwen. We geven meer dan les: meer energie, geduld en ruimte om te groeien. Waar mogelijk stimuleren we de overstap naar het reguliere onderwijs. Sterker nog: we mikken erop.

Samen met U

U als ouder/verzorger bent voor ons een onmisbare partner. We luisteren, denken mee en nemen samen beslissingen in het belang van uw kind. Zo creëren we samen een stevige basis voor ontwikkeling – op school en daarbuiten.

Wilt u meer weten over onze koers en kernwaarden? Kijk dan op www.biezonderwijs.nl voor Koers2030 – Je plek vinden.

Bij Biezonderwijs geven we meer dan les: we geven vertrouwen, bouwen aan relaties en geloven in ieder kind.

4 Visie van de Bodde

Het SO van De Bodde richt zich op leerlingen van 4 tot 12 jaar met primair een verstandelijke beperking. Naast deze beperking is er vaak ook sprake van een autismestoorning, ADHD en/of hechtingsproblematiek. Wij willen deze leerlingen middels onderwijs zodanig ondersteunen dat zij een zo groot mogelijke zelfstandigheid bereiken. We willen de mogelijkheden van elke leerling persoonlijk, op maat en veelzijdig ontwikkelen. Ons doel is om bij iedere leerling een positief gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen. Welbevinden, geborgenheid en vertrouwen vormen de basis van ons onderwijsleerproces. Het vertrekpunt vormt het dagelijks leven van de leerling. De basis van het leren ligt in het opdoen van de ervaring.

Identiteit

Biezonderwijs is er voor iedereen. Als Biezonderwijs zijn wij er voor leerlingen die extra ondersteuning verdienen bij het leren. Wij zijn er voor iedereen en het maakt dus niet uit waar je geboren bent, waar je in gelooft of waar je van houdt. Daarom hebben wij een neutrale identiteit.

Met inachtneming van alle geloofsovertuigingen hebben we met elkaar de volgende schoolregels opgesteld:

- Iedere leerling neemt deel aan dans en muziek
- Iedere leerling neemt deel aan gymnastiek
- Iedere bovenbouwleerling neemt deel aan het douchen na een gymactiviteit. Er zijn gescheiden kleedkamers voor jongens en meisjes.
- Meisjes mogen, indien dat past bij hun geloofsovertuiging, tijdens de lessen een hoofddoek dragen.
- Tijdens de gymles mogen de leerlingen vanuit hun geloofsovertuiging een sporthoofddoek dragen andere hoofddeksels zijn onder leiding niet toegestaan.

Wensen waarmee we rekening houden

Binnen onze school respecteren wij, op verzoek van ouders, de volgende zaken:

- de leerling mag geen varkensvlees eten en/of alleen vlees van ritueel geslachte dieren;
- de leerling mag geen traktaties aannemen. Het aanbieden van een alternatief voor traktaties wordt gewaardeerd;
- de leerling mag niet worden geschminkt.

Verlof in verband met Islamitische feestdagen

Islamitische kinderen hebben buiten de reguliere vakantiedagen recht op twee dagen verlof:

Suikerfeest, aan het eind van de Ramadan;

Offerfeest, in de laatste maand van het islamitisch jaar.

Ouders moeten vooraf schriftelijk kenbaar maken dat hun zoon of dochter afwezig is.

Onderwijsproces

Op onze school bereiden wij leerlingen voor op een volwaardige plaats in de maatschappij. We gaan daarbij uit van de mogelijkheden én van de begeleidings- en onderwijsbehoefte van de leerling. Ons onderwijsproces bestaat uit het ontwikkelen van cognitieve, sociale en praktische kennis, attitudes en vaardigheden. Dat doen wij binnen een duidelijke, gestructureerde en uitdagende leeromgeving waar leerlingen leren zo zelfstandig mogelijk problemen op te lossen. Zo vergroten we het zelfvertrouwen.

We zetten waar nodig leer- en hulpmiddelen in om het leren te ondersteunen. De leerkracht stelt doelen, registreert, controleert en evalueert de resultaten en stimuleert de ontwikkeling van elke leerling.

5 Onderwijsaanbod

Ons onderwijsaanbod is gebaseerd op de leergebieden en kerndoelen ZML (Zeer Moeilijk Lerend) die beschreven staan in de Kwaliteitswet (V)SO en de Wet passend onderwijs. De kerndoelen zijn onderverdeeld in de categorieën leergebied overstijgend en leergebied specifiek. De kerndoelen zijn per leergebied vertaald naar leerlijnen. Deze leerlijnen beschrijven welke stappen we verwachten dat de leerling in het leergebied doorloopt. We maken gebruik van de leerlijnen van het CED (Centrum voor Expertise en Dienstverlening). Voor het leergebied Rekenen gebruiken we de leerlijn van de Rekenboog.

We bieden op onze school dus een veelzijdig en rijk aanbod waarin wij iedere leerling ‘op maat’ ontwikkelingskansen aanbieden. Voor de één betekent dat de ontwikkeling van persoonlijke houding en praktische vaardigheden; bij de ander kunnen ook meer schoolse vaardigheden tot de ontwikkelingsdoelen behoren.

Omgaan met taalachterstanden

Op SO De Bodde hebben veel leerlingen een achterstand in de taalontwikkeling. Wij zien taal als een basisvoorwaarde voor leren, communiceren en participeren in de maatschappij.

Daarom bieden wij een intensief en geïntegreerd taalaanbod, waarbij taalontwikkeling niet alleen plaatsvindt tijdens de taallessen, maar verweven is in alle leergebieden en dagelijkse situaties.

Wij werken onder andere met:

- doelgerichte leerlijnen voor mondelinge en schriftelijke taal
- herhaling en directe instructie
- visuele ondersteuning en concrete materialen
- inzet van logopedie en communicatiemiddelen waar nodig

Wij volgen de ontwikkeling van leerlingen via observaties, leerlijnen en het leerlingvolgsysteem. Op basis hiervan stemmen wij het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerling. Waar nodig wordt extra ondersteuning ingezet.

Leergebied overstijgende kerndoelen

Het gaat hier om kerndoelen die gericht zijn op brede ontwikkelingsaspecten. Daarbij kun je denken aan de zintuiglijke en motorische ontwikkeling, leren hanteren van technologische media en hulpmiddelen en de sociale en emotionele ontwikkeling. Het doel van de sociaal-emotionele ontwikkeling is dat we zó met elkaar omgaan dat iedereen daar een overwegend positief gevoel bij ervaart. De leerlingen leren hier ook hoe zij op een goede manier om kunnen gaan met eventuele negatieve gevoelens en hoe zij om kunnen gaan met opgebouwde relaties. Om de zelfstandigheid van leerlingen te vergroten besteden wij veel aandacht aan de ‘eigen regiefunctie’ bij leerlingen.

Speciale aandacht is er voor de lichamelijke ontwikkeling en seksuele vorming. De timing van de seksuele vorming, de relevante informatie en de manier waarop seksuele kennis aangeboden wordt, is aangepast en afgebakend ten opzichte van de cognitieve ontwikkeling van onze leerlingen en van wat de maatschappij acceptabel vindt. Ook het omgaan met seksuele diversiteit krijgt de aandacht.

Daarnaast gaat het om kerndoelen die te maken hebben met het leren in de school. De leerlingen leren belangstelling hebben voor wereld om hen heen. Zij leren die wereld onderzoeken en daarin taken uitvoeren. Ze leren vaardigheden die hen helpen bij het opnemen, verwerken en hanteren van informatie.

Hieronder vallen de leerlijnen:

Taakaanpak
Plannen en organiseren
Reflectie en terugkoppeling
Samenwerken en overleggen
Omgaan met veranderingen
Omgaan met druk en tegenslag

Leergebied specifieke kerndoelen

Het gaat dan om leerlijnen en vaardigheden op het gebied van:

Mondelinge taal
Schriftelijke taal
Rekenen
Wonen en vrije tijd (waaronder zelfredzaamheid)
Bewegingsonderwijs
Oriëntatie op ruimte
Oriëntatie op tijd
Natuur en techniek
Kunstzinnige oriëntatie
Organisatie van het onderwijs

Personeel

Op SO De Bodde werken bevoegde en deskundige medewerkers die zijn opgeleid voor het speciaal onderwijs of zich daarin specialiseren.

Wij investeren continu in de professionalisering van ons team. Dit doen wij onder andere door:

- scholing en opleiding op het gebied van didactiek en gedrag
- training in specifieke methodieken (zoals traumasensitief werken, DDG en verbindend gezag)
- intervisie, coaching en collegiale consultatie
- deelname aan ontwikkelteams en werkgroepen

Op deze manier zorgen wij ervoor dat onze medewerkers bekwaam blijven en zich blijven ontwikkelen, zodat zij optimaal kunnen aansluiten bij de behoeften van onze leerlingen.

Ons team bestaat uit: adjunct-directeuren, gedragswetenschappers, kwaliteitscoördinatoren, groepsleerkrachten, vakleerkrachten, onderwijsassistenten, time-out medewerkers, logopedisten, schoolmaatschappelijk deskundige, administratieve krachten, conciërges en een medewerker huishoudelijke dienst. Daarnaast huren we deskundigen in van instellingen buiten de school. Dit gebeurt onder meer op het gebied van cultuureducatie en onderwijsontwikkeling.

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen, werken we veelvuldig samen met therapeuten (fysiotherapie, speltherapie, psychomotorische therapie (PMT), sensorische integratie (SI)-training). De therapeuten zijn niet aan school verbonden en zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de therapie, de begeleiding van de leerling en de communicatie met ouders en groepspersoneel.

Personeelsbeleid en onderwijskwaliteit

Ons personeelsbeleid is gericht op het versterken van de onderwijskwaliteit. Wij zorgen ervoor dat medewerkers de juiste kennis, vaardigheden en ondersteuning hebben om goed onderwijs te bieden. Dit realiseren wij door:

gerichte inzet van scholing en professionalisering

het voeren van ontwikkelgesprekken

het inzetten van expertises binnen het team

het stimuleren van samenwerking en kennisdeling

De ontwikkeling van medewerkers wordt afgestemd op de doelen van de school en draagt direct bij aan de uitvoering en verbetering van het onderwijskundig beleid.

6 Organisatie van het onderwijs

Basisondersteuning op SO De Bodde

Op SO De Bodde krijgt iedere leerling de ondersteuning die nodig is om zich optimaal te ontwikkelen. De ondersteuning die wij standaard bieden noemen we basisondersteuning. Dit vormt het fundament van ons onderwijs en is afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen.

Een stevige basis voor iedere leerling

Onze basisondersteuning is zichtbaar in het dagelijks onderwijs. We werken met kleine groepen, vaste structuren en een veilige leeromgeving. Leerlingen krijgen duidelijke begeleiding, passende leermiddelen en onderwijs dat aansluit bij hun niveau en ontwikkelingsmogelijkheden.

We besteden niet alleen aandacht aan leren, maar ook aan:

- sociaal-emotionele ontwikkeling
- communicatie
- zelfredzaamheid
- omgaan met gevoelens en gedrag

Voor iedere leerling wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Hierin beschrijven we de doelen, aanpak en voortgang.

Werken met een ondersteuningspiramide

Wij werken met een ondersteuningspiramide. Dit betekent dat we altijd starten met de basisondersteuning in de groep. Wanneer een leerling meer nodig heeft, kunnen we de ondersteuning stapsgewijs uitbreiden.

Basisondersteuning: voor alle leerlingen

Versterkte ondersteuning: tijdelijk extra hulp binnen de groep

Extra ondersteuning: intensievere begeleiding met inzet van specialisten

Maatwerk: zeer intensieve ondersteuning en individuele arrangementen

We kijken steeds wat een leerling nodig heeft en proberen ondersteuning zo dicht mogelijk bij de groep te organiseren.

Wat betekent dit concreet?

Binnen onze basisondersteuning kunnen ouders en leerlingen het volgende verwachten:

Aandacht en begeleiding

Kleine groepen en veel persoonlijke aandacht

Ondersteuning door leerkrachten én onderwijsassistenten

Extra instructie en begeleiding waar nodig

Een goede balans tussen inspanning en ontspanning

Lesmateriaal

Aangepaste leermiddelen die visueel en praktisch zijn

Gebruik van ondersteunende hulpmiddelen, zoals dagplanningen en time-timers

Extra aandacht voor communicatie en sociaal gedrag

Leeromgeving

Rustige, overzichtelijke en veilige lokalen

Mogelijkheid om in kleinere ruimtes of rustplekken te werken

Deskundigheid

Gespecialiseerde leerkrachten in het ZML-onderwijs

Ondersteuning door gedragswetenschappers, logopedisten en andere deskundigen

Samenwerking

Intensief contact met ouders/verzorgers

Samenwerking met zorgpartners

Regelmatig overleg over de ontwikkeling van de leerling

Als meer ondersteuning nodig is

Soms heeft een leerling meer ondersteuning nodig dan de basisondersteuning biedt. In dat geval zetten we extra begeleiding in, bijvoorbeeld meer individuele aandacht, inzet van specialisten of samenwerking met externe hulpverlening. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders.

Samen werken aan ontwikkeling

Wij vinden het belangrijk dat elke leerling zich veilig voelt en tot ontwikkeling komt. Daarom werken we nauw samen met ouders en kijken we steeds opnieuw wat nodig is. Onze inzet is altijd: zo passend mogelijk, zo dichtbij de leerling als kan.

Zo onderscheiden we:

Plusgroepen;	leerroute 1 en 2
Onderbouwgroepen;	leerroute 2, 3 en 4
Middenbouwgroepen;	Leerroute 2, 3 en 4
Bovenbouwgroepen	leerroute 2, 3 en 4

Voordat we leerlingen plaatsen in een groep, overleggen we intern welke groep het beste bij de behoeften van de leerling past. Plaatsing in een van de groepen is uiteindelijk een besluit van de school. Indeling in nieuwe groepen gebeurt jaarlijks voor de zomervakantie. In de loop van het schooljaar is het wisselen van groep incidenteel mogelijk.

Binnen onze school begeleidt iedere leerkracht een groep van 9-12 leerlingen. Binnen deze groep werken we met kleine instructiegroepen binnen de klas, ook wel sublesgroepen genoemd. Dit betekent dat de leerkracht de groep op bepaalde momenten opdeelt in kleinere groepjes, zodat ieder kind gerichte uitleg en begeleiding krijgt.

We gaan hierbij uit van convergente differentiatie. Dat houdt in dat alle leerlingen werken aan dezelfde leerdoelen, maar dat de weg ernaartoe kan verschillen. Sommige leerlingen krijgen extra uitleg en oefening, terwijl anderen juist meer uitdaging of verdieping krijgen.

Door in kleine groepjes te werken, kan de leerkracht beter aansluiten bij wat uw kind nodig heeft. Zo zorgen we ervoor dat iedereen zich optimaal kan ontwikkelen en met vertrouwen kan blijven leren.

TOELAATBAAR OP DE BODDE

Elke leerling die op onze school wordt aangemeld, heeft een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Deze wordt door het samenwerkingsverband afgegeven. De procedure voor het aanvragen van een TLV verschilt per samenwerkingsverband.

Leerbaarheid

Bij de toelating (en verlenging van de TLV) kijken we naar de groeimogelijkheden van de leerling en naar de mogelijkheden en expertise binnen onze school om de leerling die hulp te geven die hij/zij nodig heeft. Om te bepalen of een schoolplaatsing of voortzetting hiervan reëel is, beoordelen wij, op basis van beschikbare informatie, de leerbaarheid. Daarnaast brengen wij de verzorgings- en begeleidingsbehoefte in beeld.

Leeftijd en leerplicht

Leerlingen zijn vanaf 4 jaar welkom op De Bodde en zijn leerplichtig vanaf 5 jaar. De leerplicht geldt tot en met het schooljaar waarin de leerling 16 jaar is geworden. In het jaar dat ze 12 jaar worden maken de leerlingen in principe de overstap naar onze VSO-afdeling.

Functioneren in een groep

De leerling moet kunnen functioneren in groep van gemiddeld 9-12 leerlingen.

Meervoudige beperkingen

De Bodde biedt faciliteiten voor meervoudig beperkte leerlingen. Het gaat dan om leerlingen met een ernstige verstandelijke beperking en bijkomende problematiek. Voor deze leerlingen kan ook een hogere en andere bekostiging aangevraagd worden.

Deeltijdonderwijs

Soms is het voor een leerling niet mogelijk om volledige dagen naar school te gaan. In zulke gevallen kijken we naar de individuele mogelijkheden van de leerling. Dit betekent dat een leerling, afhankelijk van de situatie, niet aan alle activiteiten hoeft deel te nemen om toch tot onze school toegelaten te worden. Voor sommige onderdelen kunnen vrijstellingen worden verleend. Volgens de Wet vermindering onderwijstijd is er in bepaalde gevallen toestemming van de inspectie nodig.

Uitstroomgegevens

Er zijn in schooljaar 25-26 zijn 50 leerlingen uitgestroomd. Onderstaande tabel geeft weer, waar ze naar zijn uitgestroomd.

Uitstroom schoolverlaters	23-24	24-25	25-26
SBO	2	0	5
PrO	0	0	0
VSO	36	31	39
Ander SO		0	2
Anders / verhuis	5	4	4
totaal	43	35	50

Bestendighedsgegevens

Schooljaar	Aantal schoolverlaters	Bestendiging na 1 jaar (aantal leerlingen dat nog op het niveau van uitstroom bevindt als bij uitstroom SO)	Bestendiging na 2 jaar (aantal leerlingen dat nog op het niveau van uitstroom bevindt als bij uitstroom SO)

2023-2024	43	43	43
2024-2025	35	35	35
2025-2026	50		

Op dit moment is De Bodde bezig met een ontwikkelproces om de resultaten rondom uitstroom beter in kaart te krijgen en te analyseren. Doel is om te analyseren in hoeverre een leerroute en USP passend zijn voor leerlingen op een leeftijd van 9 jaar, 12 jaar en 15 jaar. Daarnaast wordt er gekeken naar de uitstroombek bij het verlaten van het VSO en de bestending op een termijn van twee jaar. We bepalen hierbij ook bij welk percentage in doorstroom en bestending wij als school tevreden zijn. Zo kunnen we planmatig toewerken naar een passende uitstroom.

De verwachting is dat in schooljaar 26-27 deze ontwikkeling vorm heeft gekregen en actief kan worden ingezet bij het volgen van de leerlingen.

7 Didactisch handelen

In al ons handelen zijn de ervaringen van leerlingen het vertrekpunt. Het dagelijks leven van onze leerlingen is daarom het vertrekpunt bij de inrichting van het onderwijs in de groep. Ze zijn gebaat bij betekenisvolle ervaringen, die op een natuurlijke wijze met elkaar verband houden. We besteden aandacht aan basisvaardigheden zoals taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid. Daarnaast staat het ontwikkelen van de communicatie (taalontwikkeling), de zelfredzaamheid, de sociale vaardigheden en leren-leren (werkhouding) centraal.

Direct Instructie Model

Leerlingen verschillen van elkaar in de manier en snelheid van leren en in de manier waarop ze informatie verwerken. Sommige leerlingen begrijpen de instructie snel en willen vlot aan de slag, andere leerlingen hebben meer uitleg nodig. Daar wordt in het Directe Instructiemodel rekening mee gehouden. Er zit veel structuur in de lessen, want elke les is opgebouwd uit een aantal fasen: terugblik, oriëntatie, instructie, begeleid inoefenen, controle, verwerking en afronding.

De leerkracht controleert in grote mate het leerproces. Dit model is vooral effectief bij leerlingen die een actieve instructie nodig hebben.

Burgerschap

Goed met elkaar omgaan wordt door De Bodde als heel belangrijk gezien. Voor nu – voor op school en thuis, om samen te werken, te spelen en te leren – maar ook voor later. Sociale competentie staat niet alleen als apart vak op het rooster, maar de aandacht hiervoor is verweven door het hele onderwijssysteem op De Bodde. Er is binnen het team veel draagvlak voor de wijze waarop aandacht wordt besteed aan sociale competenties. Zo krijgen de leerlingen mee dat regels, normen en waarden niet alleen binnen de school, maar ook daarbuiten gelden.

Om goed zicht te hebben op het welbevinden, de betrokkenheid en de sociale competenties gebruiken we op school de observatielijsten van ZIEN!

Digitale geletterdheid

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zich ontwikkelen tot zo zelfstandig en vaardig mogelijke deelnemers aan de samenleving. Digitale vaardigheden spelen daarin een steeds grotere rol. Daarom besteden wij binnen ons onderwijs structureel aandacht aan digitale geletterdheid.

Onder digitale geletterdheid verstaan wij onder andere het leren omgaan met computers en tablets, het veilig gebruik van internet, het begrijpen van media en het ontwikkelen van basisvaardigheden in digitale communicatie. We sluiten hierbij aan bij de mogelijkheden en het niveau van onze leerlingen, zodat iedereen op zijn of haar eigen manier kan groeien.

De komende jaren worden wij begeleid door Digiwijzer. Samen werken we aan het opstellen en uitvoeren van een implementatieplan voor digitale geletterdheid. Dit traject heeft een looptijd van twee jaar. In deze periode wordt ons team ondersteund in het ontwikkelen van passend onderwijsaanbod, zodat digitale geletterdheid een structurele en stevige plek krijgt binnen de school

Onderwijsmaterialen

In de school werken we thematisch en gebruiken we veel zelf ontwikkeld lesmateriaal en we verfijnen ook bestaande methodes als dat voor de leerling beter is. Methodes als: Veilig leren lezen, Pennestreken, Krullenbol en Kleuterplein ondersteunen hierbij.

Onderwijstijd

Wij willen dat onderwijstijd effectief wordt ingezet en wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling. Het onderwijsteam zorgt ervoor dat de geplande tijd ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. We houden daarbij rekening met de wettelijke bepalingen:

In totaal ontvangen leerlingen over 8 schooljaren SO 7520 uur onderwijs.

Per dag mag ten hoogste 5,5 uren onderwijs worden ontvangen.

In bijzondere situaties zijn afwijkingen van bovenstaande uitgangspunten en doelen mogelijk.

Binnen de SO-afdeling van onze school krijgen al onze leerlingen jaarlijks 940 uur onderwijs. Per week geven wij 26 uur les. Om te voorkomen dat leerlingen teveel uren maken, hebben zij buiten de reguliere schoolvakanties om nog extra vrije dagen. Zo mogelijk worden die dagen geclusterd of aansluitend aan een vakantie ingepland.

Toetsing

Om de ontwikkeling van de leerlingen goed te kunnen volgen, brengen wij de leerresultaten in beeld. De leerkrachten verzamelen deze resultaten via observaties, controle van gemaakte opdrachten, toetsen en door registratie van behaalde leerdoelen uit de leerlijnen.

Wij organiseren ons onderwijsaanbod met hulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys. Met dit systeem kunnen wij leerresultaten digitaal zichtbaar maken en afzetten tegen het te behalen streefniveau. Zo zien wij of de leerling zich volgens de verwachtingen ontwikkelt. We passen deze werkwijze toe op de leergebieden die bepalend zijn voor het uitstroomperspectief. Het gaat dan om sociale-emotionele ontwikkeling; Leren-leren; Taal (mondeling en schriftelijk) en Rekenen.

8 Pedagogisch klimaat

Het schoolklimaat is een aangename, uitdagende, motiverende en stimulerende werkomgeving, waarin teamleden en leerlingen op een positieve manier met elkaar omgaan. De Bodde zorgt voor veiligheid, geborgenheid, rust en structuur. Dit realiseren we door een passende begeleiding op basis van de ontwikkelingsfasen van Dosen. Verder zijn er duidelijke gedrags- en schoolregels, een opgeruimde school en een professioneel en collegiaal werkklimaat. Het schoolklimaat bevordert en stimuleert de betrokkenheid van ouders.

Pedagogisch handelen

Op SO de Bodde geloven wij dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen wanneer het zich veilig, gezien en verbonden voelt. Wij bieden onderwijs in een omgeving waarin relatie, voorspelbaarheid en vertrouwen centraal staan. Vanuit een positieve, duidelijke en ontwikkelingsgerichte benadering ondersteunen wij leerlingen in hun cognitieve, sociaal-emotionele en praktische ontwikkeling. Binnen onze school kijken wij naar gedrag als een vorm van communicatie. Achter gedrag schuilt vaak een behoefte, spanning, emotie of hulpvraag. Daarom proberen wij niet alleen het zichtbare gedrag te begrijpen, maar vooral te kijken naar wat een leerling nodig heeft om tot ontwikkeling en leren te komen. Hierbij sluiten wij aan bij de mogelijkheden, draagkracht en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling.

Onze pedagogische visie is gebaseerd op de uitgangspunten van traumasensitief onderwijs, Verbindend Gezag en de visie rondom dreigend destructief gedrag (DDG). Deze uitgangspunten versterken elkaar in het creëren van een veilig, voorspelbaar en relationeel sterk pedagogisch klimaat.

Traumasensitief onderwijs

Vanuit traumasensitief onderwijs erkennen wij dat ingrijpende ervaringen en langdurige stress invloed kunnen hebben op gedrag, leren, emotieregulatie en het vertrouwen in anderen. Daarom bieden wij structuur, voorspelbaarheid, duidelijkheid en sensitieve begeleiding. Wij streven naar een omgeving waarin leerlingen zich fysiek en emotioneel veilig voelen en waarin ruimte is voor co-regulatie, herstel en ontwikkeling.

Wij beseffen dat spanning zich bij leerlingen op verschillende manieren kan uiten, waaronder teruggetrokken gedrag, verhoogde alertheid of dreigend destructief gedrag. Daarom proberen wij signalen van spanning vroegtijdig te herkennen en escalaties zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kijken wij niet alleen naar het gedrag zelf, maar ook naar onderliggende factoren zoals overvraging, prikkelverwerking, onveiligheid of beperkte regulatievaardigheden. Veiligheid van de leerling, de groep en medewerkers staat hierbij centraal.

Verbindend Gezag

Binnen SO de Bodde werken wij vanuit nabijheid en relatie, gecombineerd met duidelijke grenzen en professionele verantwoordelijkheid. Wij geloven dat leerlingen volwassenen nodig hebben die beschikbaar, betrouwbaar en standvastig zijn, juist wanneer spanning oploopt. Wij reageren zoveel mogelijk de-escalierend en relationeel, zonder grensoverschrijdend gedrag te accepteren.

Vanuit de uitgangspunten van Verbindend Gezag blijven wij als professional aanwezig en betrokken, ook wanneer leerlingen gedrag laten zien dat moeilijk, onregelend of dreigend destructief is. Wij proberen controle en escalatie te voorkomen door rust, voorspelbaarheid en verbinding te bieden. Daarbij staat herstel van relatie centraal en werken wij samen met ouders en betrokkenen vanuit gedeelde verantwoordelijkheid.

Ondersteunende denkkaders

Binnen ons pedagogisch handelen maken wij gebruik van inzichten vanuit de sociaal-emotionele ontwikkeling van Anton Došen (SEO). Deze helpen ons om beter aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau, de behoeften en het welbevinden van leerlingen. Binnen onze doelgroep lopen kalenderleeftijd en sociaal-emotionele ontwikkeling niet altijd gelijk, hierdoor realiseren we ons dat gedrag soms begrepen moet worden vanuit een eerdere ontwikkelingsfase.

Binnen de plusgroepen werken wij aanvullend vanuit het LACCS-denkkader. Binnen deze groepen ligt de nadruk sterk op kwaliteit van leven, welbevinden, basisveiligheid, regulatie en contact. Veel leerlingen binnen deze groepen functioneren binnen een zeer jonge ontwikkelingsfase en hebben intensieve ondersteuning nodig op het gebied van communicatie, emotieregulatie, sensorische verwerking en nabijheid van vertrouwde volwassenen.

Binnen het LACCS-denken staan lichamelijk welzijn, alertheid, contact, communicatie en een betekenisvolle invulling van de dag centraal. Dit ondersteunt medewerkers in het kijken naar de totale ondersteuningsbehoefte van de leerling en helpt om af te stemmen op kleine signalen van spanning, behoefte en welbevinden.

9 Onderwijs op maat

Het Ontwikkeling Perspectief Plan (OPP) van de leerling wordt in een op overeenstemming gericht overleg met ouders vastgesteld. Het OPP beschrijft het verwachte uitstroomperspectief. Ook worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling beschreven. Gedurende de schoolperiode wordt jaarlijks geëvalueerd of de leerling nog op het goede traject zit en wat er nodig is, eventueel extra nodig is om het resultaat te behalen. In werkplannen beschrijven onze leraren het onderwijsaanbod voor de groep/een deel van een groep/de individuele leerling. Waar nodig vindt maatwerk plaats door een aangepaste organisatie of de inzet van de onderwijsassistent. Soms worden er ook buiten de groep aangepaste leermomenten georganiseerd. Dit kan in de vorm van zorg in onderwijs of therapieën.

Streefplanning leerroutes

We werken 'opbrengstgericht' volgens OGW4D en dat doen we op het gebied van taal en rekenen, maar ook op sociaal-emotioneel gebied, zelfredzaamheid en leren- leren.

We stellen reële doelen binnen een afgebakende tijd. De leerlijnen gebruiken wij voor de planning, registratie en verwachtingen ten aanzien van de doelen voor de individuele leerling. Zo werken we met iedere leerling naar maximale leeropbrengsten.

Leerjaar	1	2	3	4	5	6	7	8	
Kalender	4	5	6	7	8	9	10	11	
leeftijd									
(1 aug)									
DL	-19	-9	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	
Leerroute 1	P	P	P	P	P	P	P	P	belevingsgerichte dagbesteding
Leerroute 2	1	1	2	2	3	3	3	3	activiteitgerichte dagbesteding
Leerroute 3	2	3	3	4	4	5	5	6	arbeidsmatige dagbesteding
Leerroute 4	3	4	4	5	6	7	8	9	SBO/ PrO / arbeid

In bovenstaand schema is per leerroute en per leerjaar het streefniveau gedefinieerd. Dit niveau komt overeen met de niveaus op de leerlijnen die school gebruikt om het onderwijsaanbod te ordenen. De streefplanning is gebaseerd op het landelijk doelgroepenmodel.

Doorlopende leerlijnen

Op SO De Bodde werken wij met doorlopende leerlijnen die aansluiten op het ontwikkelingsniveau en de mogelijkheden van onze leerlingen. Deze leerlijnen vormen de basis voor ons onderwijs vanaf instroom tot uitstroom.

Wij zorgen voor samenhang en continuïteit door:

- het gebruik van leerlijnen gekoppeld aan kerndoelen ZML
- het werken met leerroutes en uitstroomperspectieven
- een nauwe samenwerking met het VSO bij de overgang
- het tijdig voorbereiden van leerlingen op hun vervolgplek

Door deze aanpak sluiten wij aan bij de ontwikkelingslijn van de leerling en zorgen wij voor een passend vervolg in onderwijs, dagbesteding of arbeid.

Kerdoelen en referentieniveaus

Ons onderwijsaanbod is gebaseerd op de kerndoelen voor het speciaal onderwijs (ZML), zoals vastgelegd in de Wet kwaliteit (V)SO.

Voor onze doelgroep werken wij met aangepaste leerlijnen die aansluiten bij de mogelijkheden van onze leerlingen. De referentieniveaus zoals die gelden in het regulier onderwijs zijn voor onze populatie niet altijd passend. Daarom vertalen wij deze waar nodig naar haalbare en betekenisvolle doelen binnen onze leerlijnen.

Wij monitoren de voortgang van leerlingen en stellen doelen op die bijdragen aan een zo groot mogelijke zelfstandigheid en participatie in de maatschappij.

Het volgen van leerlingen

Wij volgen de ontwikkeling van onze leerlingen systematisch en planmatig. Hiervoor maken wij gebruik van:

- het leerlingvolgsysteem ParnasSys
- leerlijnen en doelregistratie
- observatie-instrumenten zoals ZIEN!
- toetsing waar passend

De gegevens die wij verzamelen gebruiken wij om:

- de ontwikkeling van de leerling te monitoren
- het onderwijsaanbod bij te stellen
- doelen te evalueren
- ouders en betrokkenen te informeren

De voortgang wordt minimaal twee keer per jaar besproken met ouders en vastgelegd in het OPP.

LEERROUTE EN UITSTROOMPERSPECTIEF

Uitstroomprofiel 1: VSO Belevingsgerichte Dagbesteding

In het algemeen spreken we dan van een zeer laag ZML niveau met meervoudige complexe zorgbehoefte. De leerlingen in deze leerroute zijn in grote mate afhankelijk van een ander om tot handelen te komen. Ze tonen weinig initiatief en dat wat ze laten zien, is gericht op de eigen behoeftebevrediging. Ze kunnen geen rekening houden met een ander, hebben geen inlevingsvermogen en zien de ander als object. Er is geen sprake van samenspel, beurtname en delen.

Deze leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op het aanleren van de algemeen dagelijkse levensverrichtingen.

Uitstroomprofiel 2: VSO Activiteitgerichte Dagbesteding

In het algemeen spreekt men van een laag ZML niveau.

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal emotioneel kwetsbaar zijn, impulsgericht handelen en daarin nauwelijks leerbaar zijn. Ze zijn sterk gericht op bevrediging van eigen wensen en behoeften. Ze houden weinig rekening met de ander en kunnen zich niet inleven in die ander. Sommige vaardigheden kunnen getraind worden maar worden niet of nauwelijks eigen gemaakt. De leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen.

Deze leerlingen zijn sterk gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op de praktische vaardigheden. Er wordt vooral gewerkt vanuit betekenisvolle activiteiten en ervaringsleren. Deze leerlingen ontwikkelen zichzelf vooral door het 'doen' en vragen derhalve om een uitlokkende pedagogisch- didactische leeromgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden zich verder te ontwikkelen. De ontwikkeling van vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid op het gebied van het latere wonen, werken, vrije tijd.

Uitstroomprofiel 3: VSO Arbeidsmatige Dagbesteding

In het algemeen spreekt men van een gemiddeld ZML-niveau.

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal-emotioneel nog veel kunnen leren en daarin ook leerbaar zijn. Aandachtspunten zijn: ego-ontwikkeling, weerbaarheid, samenwerken, conflictsituaties hanteren, hulpvragen leren stellen, het aanleren van waarden en normen, inzicht in eigen handelen (zelfreflectie), het overzien van de gevolgen van eigen daden en impulsgerichtheid. De leerlingen hebben de potentie om zich sociaal-emotioneel verder te ontwikkelen, maar de mate waarin dit tot uiting komt, wordt sterk beïnvloed door de omgeving en/of bijkomende problematiek. De leerlingen vragen om een overzichtelijke omgeving waarbinnen zij voldoende worden uitgedaagd, zowel pedagogisch als didactisch. Daarbij is veel ruimte nodig voor herhaling, voorspelbaarheid en het bieden van succeservaringen.

Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische vaardigheden en sociale vaardigheden. Ervaringsgericht leren neemt hierbij een belangrijke plaats in. Door actief te leren vanuit betekenisvolle en herkenbare situaties, op school en daarbuiten, kunnen leerlingen kennis, vaardigheden en attitudes beter begrijpen, toepassen en onthouden. Praktische ervaringen bieden kansen om sociale vaardigheden, zelfredzaamheid en zelfvertrouwen te ontwikkelen en stimuleren de transfer van het geleerde naar het dagelijks leven.

De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het dragen van latere eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken en vrije tijd.

Uitstroomprofiel 4: VSO Arbeid / SBO / Pro

In het algemeen spreken we hier van een hoog ZML niveau. De leerlingen in deze leerroute zijn relatief sociaal sterke personen, ze zijn gericht op anderen. Er is sprake van wederkerigheid en inlevingsvermogen. Ze kunnen om hulp vragen, anticiperen op problemen en kunnen flexibel omgaan met wisselende groepssamenstellingen. Ze zijn op een adequate manier sociaal weerbaar. Binnen hun mogelijkheden zijn ze in staat tot zelfreflectie.

De leerlingen vragen om een stimulerende omgeving waarbinnen ze voldoende uitgedaagd worden (pedagogisch en didactisch). Ze hebben daarnaast behoefte aan een veilige en voorspelbare omgeving. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische- en sociale vaardigheden. De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het later dragen van eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Ervaringsgericht leren neemt hierbij een belangrijke plaats in. Door actief te leren vanuit betekenisvolle en herkenbare situaties, op school en daarbuiten, kunnen leerlingen kennis, vaardigheden en attitudes beter begrijpen, toepassen en onthouden. Praktische ervaringen bieden kansen om sociale vaardigheden, zelfredzaamheid en zelfvertrouwen te ontwikkelen en stimuleren de transfer van het geleerde naar het dagelijks leven.

Ouders en verslaglegging

Ouders kunnen twee keer per jaar het werkplan van hun kind inzien en bespreken. Jaarlijks met een tussenevaluatie in februari controleren we of de doelen bereikt zijn en volgt indien nodig een bijstelling voor de volgende periode. De ouders worden twee keer per jaar uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht over de vorderingen van hun zoon/dochter.

Andere documenten die de ouders jaarlijks ontvangen waarin de ontwikkeling van de leerling gevolgd kan worden zijn het OPP, de OPP-evaluatie, de ouderrapportage van ZIEN! en het leerlijnprofiel.

Evalueren en leren

Met regelmaat vragen wij ouders en andere betrokkenen of de resultaten die we met een leerling behalen, overeenkomen met hun verwachtingen en het geformuleerde perspectief. Deze tevredenheidspeiling is bedoeld als een signaal. Met ons plannings- en registratiesysteem en het leerlingvolgsysteem koppelen we een zo concreet mogelijke inhoudelijke analyse aan deze peiling.

Wij vinden het dus belangrijk dat de opbrengst van ons onderwijs merkbaar en meetbaar is. Beoogde leerdoelen zijn zichtbaar en te evalueren via het werkplan, het leerlijnprofiel, de ouderrapportage ZIEN! en het individueel handelingsplan in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

Jaarlijks worden opbrengsten op de perspectiefbepalende leergebieden in beeld gebracht en verwerkt in het document “Schoolopbrengsten SO De Bodde” en voorzien van een passend Plan van aanpak.

Onderwijsresultaten

We leggen vast welke resultaten we willen behalen met onze leerlingen, dit noemen we ambities. Voor iedere leerling worden jaarlijks doelen gesteld op het streefniveau waar zij in zitten. De resultaten brengen we in kaart aan de hand van observaties, leerlijnen en waar helpend met citotoetsen. Op basis van de resultaten, formuleren we doelstellingen op maat voor onze leerlingen.

Opbrengsten

De resultaten van januari schooljaar 2025-2026 laten zien dat veel leerlingen boven het vastgestelde ambitieniveau scoorden. In lijn met onze visie van hoge verwachtingen zijn naar aanleiding van de leerlingenbesprekingen in februari meerdere leerlingen in een hogere leerroute geplaatst. Dit was mogelijk omdat zij het ambitieniveau van leerjaar 8 binnen hun oorspronkelijke leerroute al (bijna) hadden bereikt.

Een belangrijk gevolg hiervan is dat deze leerlingen binnen hun nieuwe leerroute nog niet alle niveaus beheersen. Dit zorgt voor een vertekend beeld in de opbrengstgegevens, omdat de lat tussentijds hoger is gelegd.

Om de ontwikkeling zorgvuldig te duiden, maken wij daarom een vergelijking tussen de resultaten van januari en mei, zodat zowel groei als plaatsing in perspectief zichtbaar blijft.

Mondelinge taal

In januari lieten de opbrengsten voor mondelinge taal van de leerroutes (LR2, LR3 en LR4) resultaten zien boven de gestelde ambitie. Op basis hiervan is bewust gekozen om een groep leerlingen door te laten stromen naar een hogere, meer uitdagende leerroute. Deze keuze draagt bij aan hun individuele ontwikkeling, maar heeft invloed op de resultaten in mei, die hierdoor lager uitvallen. Dit komt doordat de streefdoelen voor deze leerlingen zijn verhoogd en zij werken met leerstof waarvan nog beperkt aanbod is geweest. De resultaten weerspiegelen daarom een overgangsfase en niet de uiteindelijke potentie. Komend schooljaar ligt de focus op het versterken van de doorgaande leerlijnen, het bieden van een passend en dekkend onderwijsaanbod en het gericht wegwerken van eventuele hiaten. De taalcoördinator speelt een belangrijke rol in het aanbrengen van samenhang en structuur. Daarnaast wordt gewerkt aan een geleidelijke groei richting de ambitie van 75%. Welbevinden en motivatie van leerlingen blijven daarbij centraal staan, zodat zij optimaal kunnen profiteren van de geboden uitdaging.

Schriftelijke taal

In januari lieten de opbrengsten voor schriftelijke taal van de leerroutes (LR2, LR3 en LR4) resultaten zien boven de gestelde ambitie. Op basis van deze positieve ontwikkeling is bewust gekozen om een groep leerlingen door te laten stromen naar een hogere, meer uitdagende leerroute. Deze stap is waardevol voor hun ontwikkeling, maar heeft invloed op de resultaten in mei, die daardoor lager uitvallen. Dit komt doordat de streefdoelen voor deze leerlingen zijn verhoogd en zij werken met leerstof die nog niet volledig is aangeboden. De lagere opbrengsten weerspiegelen daarmee een overgangsfase en niet de uiteindelijke potentie. Komend schooljaar richten we ons op het versterken van de doorgaande leerlijnen en het bieden van een passend en dekkend onderwijsaanbod. De taalcoördinator speelt een belangrijke rol in het aanbrengen van samenhang en structuur. Daarnaast werken we gericht aan het inhalen van eventuele hiaten en bouwen we verder aan een stijgende lijn richting de ambitie van 75%. Het welbevinden en de motivatie van leerlingen blijven hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Rekenen

In januari lieten de opbrengsten voor rekenen van de leerroutes (LR2, LR3 en LR4) resultaten zien boven de gestelde ambitie. Op basis van deze positieve ontwikkeling is bewust gekozen om een groep leerlingen door te laten stromen naar een hogere, meer uitdagende leerroute. Deze stap stimuleert hun ontwikkeling, maar heeft invloed gehad op de resultaten in mei, die daardoor lager uitvallen. Dit komt doordat de streefdoelen voor deze leerlingen zijn verhoogd en zij werken met leerstof die nog niet volledig is aangeboden. De lagere opbrengsten weerspiegelen daarmee een overgangsfase en niet de uiteindelijke potentie. Komend schooljaar richten we ons op het versterken van de doorgaande leerlijnen en het bieden van een passend en dekkend rekenaanbod. De rekencoördinator speelt een belangrijke rol in het aanbrengen van samenhang en structuur binnen het rekenonderwijs. Daarnaast werken we gericht aan het inhalen van eventuele hiaten en bouwen we verder aan een stijgende lijn richting de ambitie van 75%. Het welbevinden en de motivatie van leerlingen blijven hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Leren leren

In januari lieten de opbrengsten voor leren-leren binnen de leerroutes (LR2, LR3 en LR4) resultaten zien die boven de gestelde ambitie lagen. Op basis van deze positieve ontwikkeling is bewust gekozen om een groep leerlingen door te laten stromen naar een hogere, meer uitdagende leerroute. Deze keuze draagt bij aan hun groei, maar heeft invloed gehad op de resultaten in mei, die hierdoor lager uitvallen. Dit komt doordat de streefdoelen voor deze leerlingen zijn verhoogd en zij werken aan nieuwe leerdoelen waarvoor nog beperkt aanbod is geweest. De lagere opbrengsten weerspiegelen daarom een overgangsfase en niet de uiteindelijke potentie van de leerlingen. Komend schooljaar richten we ons op het versterken van duidelijke leerlijnen en het bieden van een passend en volledig onderwijsaanbod voor leren-leren. We

werken gericht aan het inhalen van eventuele hiaten en bouwen stapsgewijs aan een stijgende lijn richting de ambitie van 75%. Daarbij blijven we het welbevinden en de motivatie van leerlingen nauwgezet volgen, zodat zij optimaal kunnen profiteren van de geboden uitdaging.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Naast de registratie middels ZIEN! zijn we het afgelopen jaar gaan werken met de leerlijn Sociaal-Emotionele Ontwikkeling van het CED. Omdat deze leerlijn nog in de implementatiefase zit, zien we verschillen in de wijze waarop doelen worden gesteld, gevolgd en geregistreerd. Er wordt gewerkt aan verdere afstemming van de aanpak binnen de school.

Zorg voor leerlingen

Binnen onze school vinden wij het belangrijk om de leerlingen goed te kennen. We willen weten wat hun onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is, zodat we ons onderwijs daarop kunnen aanpassen. Zo zorgen we er voor dat elke leerling zich goed kan ontwikkelen.

Zorg en begeleiding

De Bodde hanteert een cyclus waardoor het Handelingsgericht werken - en Opbrengstgericht Werken (OGW4D) is gewaarborgd. In de cyclus zijn opgenomen:

interne groepsbesprekingen, leerling besprekingen met leerkrachten en (deel van de) Commissie van Begeleiding, leerling besprekingen met ouders in de vorm OPP-besprekingen tijdens ouderavonden in september, februari en juni.

Zo kunnen wij de ontwikkeling van de leerling goed volgen en adequaat reageren als er een bijstelling moet plaatsvinden, zodat de verwachte uitstroombestemming alsnog behaald wordt.

Stem geven aan leerlingen: hoorrecht in het OPP

Op onze school vinden we het belangrijk dat leerlingen zich gehoord voelen en kunnen meedenken over hun eigen ontwikkeling.

Bij het opstellen en bijstellen van het Ontwikkelingsperspectief (OPP) geven we leerlingen een stem op een manier die past bij hun leeftijd, belevingswereld en mogelijkheden. Leerlingen denken – waar mogelijk – mee over hun doelen, ambities en de ondersteuning die zij nodig hebben. We nodigen hen actief uit om hun ervaringen en ideeën te delen, zodat het OPP betekenisvol en haalbaar is en echt aansluit bij de leerling.

Daarnaast vragen we leerlingen regelmatig hoe zij de ondersteuning op school ervaren. Dit doen we onder andere met vragen uit de leerlingtevredenheidspelling (LTO).

Hieruit blijkt dat de meeste leerlingen zich gehoord en geholpen voelen:

74 leerlingen geven aan dat de juf of meester naar hen luistert (10 leerlingen ervaren dit niet zo);

82 leerlingen geven aan dat de juf of meester hen helpt.

Deze uitkomsten laten zien dat we op de goede weg zijn. Tegelijkertijd blijven we ons ontwikkelen. We blijven met leerlingen in gesprek en kijken waar we ons onderwijs en de ondersteuning verder kunnen verbeteren, zodat iedere leerling zich gezien en geholpen voelt.

10 Wat wij bieden: Onze basisondersteuning

In de basisondersteuning staat beschreven welke ondersteuning onze school kan bieden. Het beschrijft zowel de basisondersteuning die we aan elke leerling kunnen bieden als de extra ondersteuning indien die voor leerlingen noodzakelijk is. Dit geeft inzicht in onze expertise, voorzieningen en de manier waarop wij samenwerken met externe (zorg)partners. Zo maken we voor iedereen duidelijk wat ouders, leerlingen en partners van ons mogen verwachten.

Onze ondersteuning richt zich voornamelijk op:

SO De Bodde biedt onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking, in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. Wettelijk begint de leerplichtige leeftijd vanaf 5 jaar. Voor plaatsing binnen de Bodde is een toelaatbaarheidsverklaring noodzakelijk.

SO de Bodde is toegankelijk voor leerlingen met een verstandelijke beperking, waarbij in de regel sprake is van een IQ lager dan 55.

Daarnaast kunnen ook leerlingen met een IQ tussen 55 en 70 tot het ZML-onderwijs worden toegelaten, mits er sprake is van bijkomende problematiek die maakt dat zij niet kunnen profiteren van het onderwijsaanbod in het regulier onderwijs of andere vormen van speciaal onderwijs.

Commissie van Begeleiding (CvB)

De CvB ondersteunt de leerkracht in de begeleiding van leerlingen op alle gebieden. De commissie bestaat uit de adjunct-directeur, de gedragswetenschapper en de betrokken kwaliteitscoördinator. Zij komen tweewekelijks bij elkaar, waardoor de zorg en de begeleiding van leerlingen structureel georganiseerd is. In de tweede lijn participeert de schoolarts in het CVB.

Vanuit de GGD is de schoolarts structureel betrokken bij de zorg voor leerlingen. We hebben met de GGD de volgende afspraken gemaakt:

Alle leerlingen van 5-6 en 9-10 jaar krijgen een Periodiek Geneeskundig Onderzoek.

Ouders zijn altijd bij dit onderzoek aanwezig.

De schoolarts neemt minstens twee keer per jaar deel aan het zorgteam. Hier worden alle leerlingen besproken. De schoolarts doet verslag van alle onderzoeken en legt bijzonderheden vast in het dossier van de leerling.

Op initiatief van de schoolarts of de leden van het zorgteam/leraren kunnen leerlingen tussentijds extra worden onderzocht. Dit gebeurt alleen na overleg met de ouders.

De gegevens worden met de ouders besproken.

Als daar aanleiding voor is, meldt de commissie leerlingen aan voor het Zorg- en AdviesTeam (ZAT). Op onze school spreken we dan over het instellen van een netwerkoeverleg. Daarbij is de hulp van externen noodzakelijk om de zorg en ondersteuning rondom de leerling vorm te geven, zodat hij/zij optimaal van het onderwijs kan genieten.

Therapie onder schooltijd

Volgens de wet is therapeutische behandeling onder schooltijd niet mogelijk. Wanneer een therapie voorwaardelijk is om optimaal van het onderwijs te kunnen genieten, kunnen ouders een aanvraag indienen bij de directie. De directie zal altijd inhoudelijk advies vragen aan het CvB. Doel, afgebakende duur, afbouw, afstemming met het schoolgebeuren en een evaluatiemoment worden besproken en vastgelegd in het OPP. Daarnaast wordt ook in het ontwikkelingsperspectief beschreven hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school.

In sommige situaties is er ook overleg met de leerplichtambtenaar als er twijfels zijn over de vraag of er sprake is van behandeling.

Variawet

De Variawet geeft aan dat maatwerk in onderwijstijd mogelijk is voor leerlingen die door psychische of lichamelijke beperkingen (tijdelijk) niet naar school kunnen. De school kan de leerling met instemming van de inspectie een aangepast onderwijsprogramma aanbieden dat afwijkt van de vastgestelde onderwijstijd. Zo kan de leerling toch voor een deel onderwijs volgen op school.

Samenwerking

De Bodde ziet ouders als een belangrijke partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en wil actief de ouders betrekken bij het opstellen van het OPP en de werkplannen.

De school zoekt daarnaast ook de samenwerking op met andere instanties die een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de onderwijsdoelstellingen.

Oudertevredenheid

Jaarlijks ontvangen alle ouders/verzorgers een vragenlijst via onze Monitoring Oudertevredenheid. We vragen onder andere naar hun beeld van de kwaliteit van de ondersteuning op onze school en welke suggesties tot verbetering zij zien. Zo draagt zowel de stem van de leerlingen als die van hun ouders/verzorgers bij aan ons kwaliteitsbeleid op dit gebied.

Uit de oudertevredenheidspeiling blijkt dat ouders onze school positief waarderen.

In mei 2026 geven ouders de school een gemiddeld cijfer van 8,4, wat boven de benchmark van 7,8 ligt en een duidelijke stijging laat zien ten opzichte van voorgaande jaren.

In totaal hebben 55 ouders de vragenlijst ingevuld. Ouders zijn vooral tevreden over de gesprekken met school (8,4), het gevoel van veiligheid van hun kind (8,5) en de bereikbaarheid van de leerkracht voor vragen (8,7).

Tegelijkertijd geven ouders aan dat er kansen liggen in het actiever betrekken van ouders bij de school (6,2) en het vergroten van de aandacht voor digitale vaardigheden (6,4). Ook de bereikbaarheid van de school blijft een aandachtspunt (7,5).

Komend schooljaar nemen we deze signalen mee om de samenwerking met ouders verder te versterken en ons onderwijsaanbod te blijven verbeteren.

Zorg in onderwijs (ZiO)

Een groot aantal leerlingen op de Bodde heeft extra ondersteuning nodig om het onderwijs succesvol te doorlopen. Deze ondersteuning heet Zorg In Onderwijs (ZiO) en kan bestaan uit persoonlijke verzorging (bijvoorbeeld hulp bij de toiletgang of eten) of begeleiding bij activiteiten. Er wordt doelgericht gewerkt, deze doelen worden opgenomen in het OPP van de leerling. Amarant is voor ZIO onze vaste samenwerkingspartner.

Deze ondersteuning wordt bekostigd van de Jeugdwet (vanuit de gemeente waar het kind woont) of de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Heeft een leerling geen WLZ-indicatie, dan hoeft er geen individuele beschikking aangevraagd te worden voor financiering vanuit de jeugdwet, de financiering wordt collectief geregeld.

Extra ondersteuning

Voor leerlingen die behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden. Daarbij ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of de zorginstelling ondersteunen ouders bij de aanvraag. De inzet van zorgmiddelen in school is onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen.

Buiten- en naschoolse begeleiding: BSB

De BSB (Buitenschoolse Begeleiding van Amarant) is inmiddels vanwege ruimtegebrek helaas niet meer in het schoolgebouw gehuisvest, maar in het logeerhuis van Amarant. Daar is een 'huiskamerachtige sfeer' gecreëerd waar kinderen onder gespecialiseerde groepsleiding na schooltijd, en in de vakanties op een aangename manier verdere ontwikkelingskansen krijgen. We werken in dit kader ook samen met Kobalt, waar leerlingen op woensdagmiddag een passend aanbod kunnen krijgen.

Aanmelding voor de BSB verloopt via het Clientservice Bureau van Amarant: 013-4652150

11 Ouders en school

Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij school en weten dat ouders dat zelf ook graag willen. Wij willen samen met u continu op zoek naar een manier om elkaar goed te begrijpen en met elkaar samen te werken in het belang van uw zoon of dochter.

Ouderbetrokkenheid op onze school kan op verschillende manieren. Zo is er een medezeggenschapsraad die kritisch meekijkt, meedenkt en adviseert op beleidszaken binnen de school. We hebben een ouderraad die activiteiten organiseert en er zijn met regelmaat informatiebijeenkomsten waarbij onze brugfunctionarissen aanwezig zijn soms ook de schoolmaatschappelijk deskundige. Daarnaast wordt u via nieuwsbrieven en onze website op de hoogte gehouden van schoolontwikkelingen.

Directe contacten tussen ouders en leerkracht

Wij hechten veel waarde aan een goed contact tussen ouders en onze medewerkers. De wederzijdse betrokkenheid kan niet groot genoeg zijn en daarom nemen we al uw suggesties en adviezen heel serieus. De persoonlijke contacten verlopen via de bespreking van het OPP, rapportages, school- en huisbezoeken en telefonische contacten. Daarnaast maken wij gebruik van een digitale communicatie-app PARRO. Als ouders geen PARRO gebruiken, is er de mogelijkheid om via mail te communiceren. Ouders kunnen op elk moment contact opnemen voor een bespreking.

Medezeggenschapsraad (MR)

De formele betrokkenheid van de ouders en het personeel van de school komt tot stand in de Medezeggenschapsraad. Hierin zitten ouders en medewerkers. Het doel van de raad is om het beleid van de school en het bestuur te volgen en instemming of advies te geven aan voorgenomen besluiten. Ouders kunnen zich kandidaat stellen en meedoen aan de verkiezingen (de MR informeert tijdig over de procedure). Op de website staat vermeld wie de leden zijn. De MR is bereikbaar via mr.debodde@biezonderwijs.nl

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Samen met de medezeggenschapsraden van de andere Biezonderwijs-scholen kiest de MR van de Bodde een 'gemeenschappelijke medezeggenschapsraad' (GMR). Daarmee zijn ook in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Biezonderwijs ouders/verzorgers en personeelsleden van al onze scholen en expertisecentrum De Kracht vertegenwoordigd. De GMR behartigt de belangen op biezonderwijsniveau en is gesprekspartner van het college van bestuur. De GMR is bereikbaar via: gmr@biezonderwijs.com

Ouderraad

De Bodde kent ook een ouderraad. Deze raad bestaat uit enthousiaste ouders en teamleden, die de school ondersteunen bij niet-lesgebonden activiteiten, zoals een Brusjesdag, Bingo en einde jaar activiteit. Zij verrichten ook hand- en spandiensten bij de aankleding en versiering van de school tijdens festiviteiten zoals Sinterklaas, Kerst, Carnaval en Pasen. De ouderraad vergadert 6 keer per jaar. Met regelmaat sluit ook één van de directieleden aan bij de ouderraad om hen te informeren over het reilen en zeilen van de school en om de ouderraad om een standpunt of mening te vragen. Verder heeft de ouderraad een signaalfunctie binnen de school over schoolzaken die hen ter oren komen in de wandelgangen en tijdens de omgang met andere ouders.

De ouderraad maakt graag gebruik van hulpouders. Dit zijn ouders die geen lid zijn van de ouderraad maar wel willen helpen bij activiteiten. Heeft u interesse, stuur dan een mail. De ouderraad is bereikbaar via: ouderraad@debodde.nl

Vrijwillige ouderbijdrage

Per 1 augustus 2026 vraagt onze school geen vrijwillige ouderbijdrage meer voor extra activiteiten buiten de lessen om.

Het gaat dan om activiteiten zoals een bezoek aan de kinderboerderij, een excursie, schoolreisje, feesten en vieringen. Bij De Bodde vinden we dat dit soort leuke en leerzame activiteiten gewoon bij de schooltijd horen., net zoals goed onderwijs in taal en rekenen.

Elke leerling heeft recht op een basisaanbod om kennis te maken met de samenleving en de wereld om zich heen. Omdat we dit zo belangrijk vinden, willen we niet afhankelijk zijn van vrijwillige bijdragen. Die zijn namelijk echt vrijwillig. Daarom bekostigen we deze activiteiten voortaan vanuit de school.

Klachtenregeling

Natuurlijk doen wij altijd onze uiterste best om onze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden en ouders zo goed mogelijk te informeren en te betrekken. Maar soms lukt dat niet en reageren wij niet zoals u had verwacht. In zo'n geval hopen wij dat u dit kenbaar maakt en met ons in gesprek gaat. Dat kan met de leerkracht zijn, de mentor of met de schooldirectie. Wordt het probleem zo niet opgelost of wilt u op een andere manier uw klacht bespreekbaar maken, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

1. Klachten over machtsmisbruik, zoals seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld of pesten.

Ouders kunnen een beroep doen op de interne vertrouwenspersonen binnen de school of rechtstreeks contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon (zie pagina 21).

2. Klachten over kwaliteit, zoals de begeleiding en beoordeling van leerlingen, strafmaatregelen of de schoolorganisatie.

We gaan ervan uit dat ouders met zo'n klacht in eerste instantie naar de betrokkene(n) gaat, bijvoorbeeld de leerkracht. Het is immers voor alle partijen het prettigst als problemen in goed overleg worden opgelost. Lukt dit niet dan kunnen ouders terecht bij de directie van de school of bij de voorzitter van het College van Bestuur van Biezonderwijs.

Lukt het ondanks verschillende pogingen niet om tot een oplossing te komen, dan kunnen ouders contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon of rechtstreeks een klacht in te dienen bij de Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs.

Stichting Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs

Vragen over de aanmelding van klachten bij de betreffende commissie lopen via:

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO)

Postbus 394

3440 AJ Woerden

T: 070-3861697 (tussen 10.00-12.30 en 13.30-16.00 uur)

E: info@gcbo.nl

Een klacht indienen doe je door een ondertekende brief te sturen naar bovenstaand adres. E-mailen mag ook.

Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is deskundig op het gebied van machtsmisbruik en geeft advies en professionele ondersteuning na een melding van een ingrijpende gebeurtenis of (seksueel) grensoverschrijdend gedrag op school. Biezonderwijs heeft een contract met Vertrouwenswerk.nl en de scholen en expertisecentrum De Kracht kunnen een beroep doen op hun vertrouwenspersoon:

Maarten van de Laarschot

T: 06 8153 8337

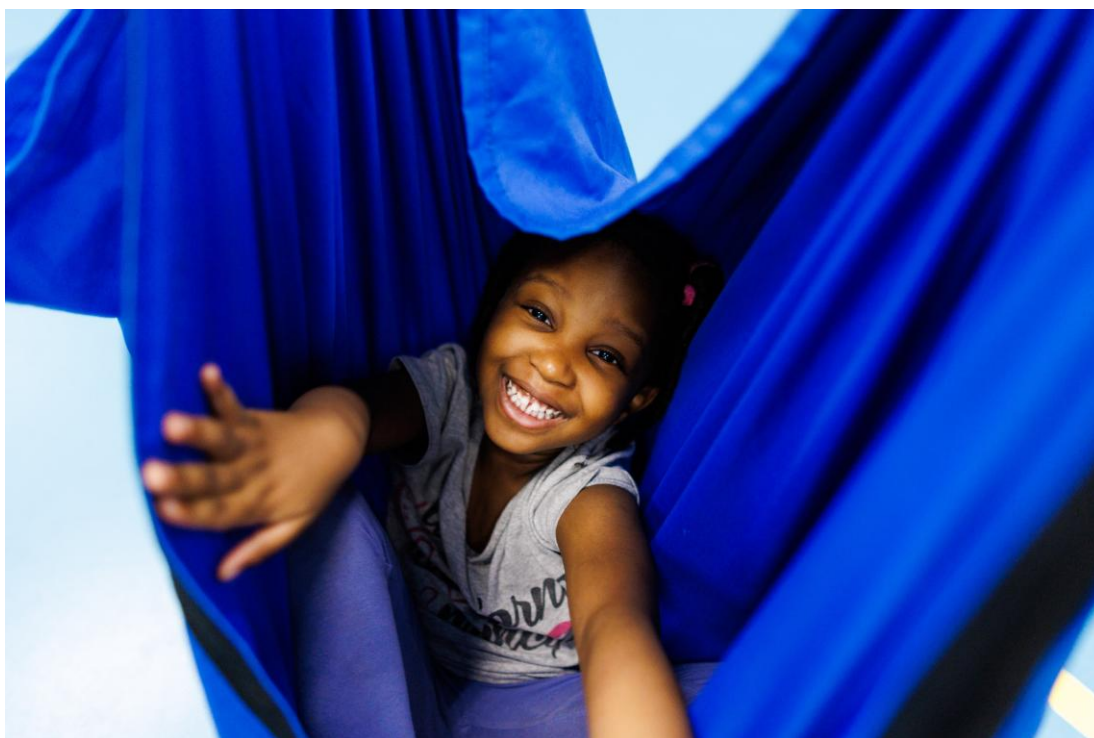
E: maartenvandelaarschot@vertrouwenswerk.nl

Annelies Spitz

T: 06 3364 6887

E: anneliesspitz@vertrouwenswerk.nl

Website: www.vertrouwenswerk.nl

Bij vragen of klachten ten aanzien van seksuele intimidatie en andere vormen van machtsmisbruik raden wij u aan om in eerste instantie contact op te nemen met de interne vertrouwenscontactpersonen van school.

Dit zijn:

Boukje Salimans

groepsleerkracht SO

Lisanne Maas

groepsleerkracht SO

Simone Luchtenberg

groepsleerkracht SO

12 Verzekeringen

Aansprakelijkheidsverzekering

Onze scholen hebben een aansprakelijkheidsverzekering voor schade veroorzaakt door personeel, stagiaires en hulpouders/verzorgers wanneer zij komen helpen op school. Deze verzekering keert alleen uit als er sprake is van wettelijke aansprakelijkheid van de school. De aansprakelijkheid van de school is in het algemeen beperkt tot situaties waarin de medewerker van de school zelf schade heeft veroorzaakt of wanneer schade ontstaat door slecht onderhoud van het schoolgebouw of meubilair. Wanneer bijvoorbeeld tijdens de gym of het buitenspelen de bril van uw kind kapotgaat, keert de verzekering de schade niet uit.

Ouders en/of verzorgers van leerlingen zijn zelf aansprakelijk voor schade die door hun kinderen wordt veroorzaakt, ook als deze schade tijdens schooltijd is ontstaan. Dit omvat onder meer schade aan andere leerlingen, leerkrachten en schooleigendommen. Ouders en/of verzorgers zijn daarbij ook aansprakelijk voor de schade die zij niet hadden kunnen voorkomen, bijvoorbeeld omdat zij niet op school aanwezig waren op het moment dat hun kind een schade veroorzaakte. Het is belangrijk dat ouders/verzorgers zelf een aansprakelijkheidsverzekering afsluiten om de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid te dekken.

Ongevallenverzekering

Biezonderwijs heeft een ongevallenverzekering afgesloten die geldt tijdens schooluren, schoolgerelateerde evenementen, en bij het rechtstreeks gaan van huis naar school en omgekeerd. Heeft u na een ongeval met uw kind kosten die u niet op een andere verzekering kunt verhalen, dan kunt u bij deze verzekering een claim indienen.

Schadeverzekering Inzittenden

De school heeft een SVI Plusverzekering afgesloten voor leerlingenvervoer dat plaats vindt op verzoek van de school. Dit is een excedentverzekering boven op / aanvullend aan de verzekering van de betrokken ouder of verzorger. Deze verzekering dekt schade alleen als een verzekerde op een wettelijk toegestane zitplaats wordt vervoerd. Daarom gelden er op onze scholen strikte regels voor het vervoeren van personeel en leerlingen. Voorin maximaal 2 zitplaatsen dus 2 personen. Achterin 3 zitplaatsen, dus 3 personen. Iedereen is verplicht om gordels te dragen.

Vervoer van leerlingen van en naar school

Bij vervoer van leerlingen is de vervoerder primair verantwoordelijk voor de risico's. Als dit vervoer door een externe partij wordt uitgevoerd, is deze externe partij verantwoordelijk voor het verzekeren van mogelijke risico's. Voor vragen hierover verwijzen wij u naar de betreffende gemeente, de school kent hier geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid in.

13 Verlof

Verlof (buiten de schoolvakantie)

Een aanvraag voor (bijzonder) verlof buiten de schoolvakantie kan schriftelijk en met opgaaf van reden worden gedaan bij de schooldirectie. Dit kan om redenen zoals: verhuizen, het bijwonen van een begrafenis of huwelijk van bloed- of aanverwant. In sommige gevallen moet de aanvraag gedaan worden bij de leerplichtambtenaar van uw gemeente.

Als het werk van één van de ouders het onmogelijk maakt om in de schoolvakanties verlof op te nemen, kan verlof buiten de schoolvakantie worden verleend. Dit is voor maximaal tien dagen. Voor langere perioden moet u toestemming vragen aan de leerplichtambtenaar van uw gemeente. Tegen een afwijzende beslissing is bezwaar bij het schoolbestuur en beroep bij de rechter mogelijk.

Wij geven géén extra verlof voor familiebezoek in het buitenland, goedkope tickets of reeds aangeschafte tickets, eerder vertrek of latere terugkomst i.v.m. verkeersdrukte, kroonjaren, deelname aan festivals e.d.

Verzuim (ongeeoorloofd)

Is een leerling om onbekende redenen niet aanwezig, dan nemen wij altijd contact op met ouders. Onwettige afwezigheid melden we bij de leerplichtambtenaar. Is er sprake van frequent verzuim, dan overleggen we met de ouders over de te nemen maatregelen. Die maatregelen nemen we vervolgens op in het persoonlijk plan van deze leerling.

Ziekmelding leerling

Ouders dienen hun zoon of dochter zelf ziek te melden op school. De afwezigheid van de leerling wordt dagelijks geregistreerd. Bij ziekte en ziekteherstel moet het vervoer van en naar school apart door de ouders worden af- en aangemeld. Bij langdurige ziekte kan het onderwijsleerproces gecontinueerd worden in de thuissituatie. Dit gebeurt in overleg tussen school en ouders.

14 Ons schoolklimaat

Veiligheid is iets van ons allemaal.

Wij streven naar een open en veilige schoolcultuur waarin leerlingen zich gezien, gehoord en beschermd voelen.

Veiligheid

Integriteitsbeleid Biezonderwijs

Alle scholen binnen Biezonderwijs en ons expertisecentrum De Kracht kennen een integriteitsbeleid. Hierin staat beschreven dat wij van alle betrokkenen bij de school verwachten dat zij zich gedragen volgens de normen en waarden van onze maatschappij en volgens onze eigen kernwaarden. Daarnaast zijn er ook gewoon wetten en regels waar wij ons allemaal aan moeten houden. Het integriteitsbeleid is te vinden op www.biezonderwijs.com

Op SO De Bodde werken wij planmatig en structureel aan een veilig schoolklimaat. Ons veiligheidsbeleid bestaat uit verschillende samenhangende onderdelen:

- een veiligheidsplan
- een anti-pestprotocol
- een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- jaarlijkse monitoring van de sociale veiligheid

De veiligheid van leerlingen wordt gemonitord met behulp van observaties en instrumenten zoals ZIEN!.

De resultaten worden geanalyseerd en waar nodig worden verbetermaatregelen genomen.

De coördinatie van het veiligheidsbeleid ligt bij de schoolleiding, in samenwerking met het team en de vertrouwenspersonen.

Veiligheidsplan

Veel aandacht is de afgelopen jaren uitgegaan naar het realiseren van een 'Veilige School'. Het is een wettelijke verplichting dat de school een sociaalveiligheidsplan (SVP) heeft met daarin opgenomen een pestprotocol. De Bodde hanteert het door de PO-raad ontwikkelde digitaal veiligheidsplan. Onderdeel hiervan is de jaarlijkse monitoring van het veiligheidsgevoel van leerlingen. Binnen onze school beschikken wij over een 'Veiligheidsprotocol'. Ook hebben wij een heldere klachtenregeling ontwikkeld. We streven naar openheid en leggen afspraken vast. Controle op naleving van regels en het geven van feedback horen daarbij. Het personeel is middels het principe van DDG (omgaan met dreigend en destructief gedrag) vaardig in het voorkomen van en omgaan met agressie.

Ook hebben alle personeelsleden de scholing "meldcode" gevolgd.

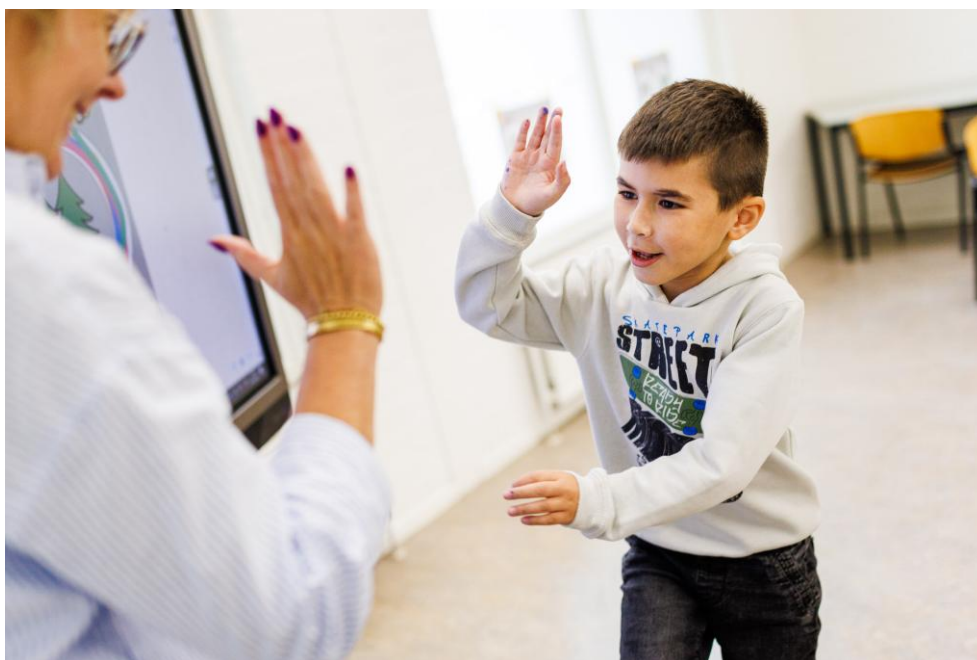
Veilige School

De Bodde maakt deel uit van het covenant Veilige School. Dit is een samenwerkingsverband tussen Tilburgse schoolbesturen met als doel een basis van veiligheid en welzijn te creëren, waarbij iedere 'school' in verbinding staat met partners in de wijk. Daarnaast hebben de betrokken partijen afspraken vastgelegd in het handelingsprotocol ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van strafbaar gedrag.'

Aanpak pesten

Door maatregelen op schoolniveau en in de klas werken we preventief aan het voorkomen van pesten.

We gebruiken momenteel Leefstijl als lesmethode. We kiezen als school ervoor geen aparte pest coördinator aan te stellen, maar deze te combineren met de interne vertrouwenspersoon.

Daarnaast kennen wij op school zes positief geformuleerde omgangsregels.

1. ...is mijn naam, noem mij zo voortaan.
2. Tel tot 10, je wordt rustig zul je zien.
3. Bij nee of stop, hou je op.
4. Als we samen spelen, zullen we het speelgoed delen.
5. De spullen heel en schoon, dat is heel gewoon.
6. Hands en voeten moeten bij jezelf zijn, dat is voor iedereen fijn.

Meldcode

Vanaf 1 juli 2013 is de wet “verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” van kracht. In deze wet wordt aan de school de plicht opgelegd om een Meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierdoor weten professionals welke stappen zij moeten nemen bij het signaleren van verwaarlozing of mishandeling.

Het doel van deze Meldcode is sneller en adequater ingrijpen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Meldcode bevat een stappenplan waarin de professional duidelijke handreikingen krijgt wat er wordt verwacht vanaf het moment dat er signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn waargenomen.

Alle medewerkers van De Bodde hebben afgelopen jaar een (bij)scholing gevolgd om de juiste signalen op te vangen en op een correcte manier te handelen.

De school is verplicht om zorg signalen in het zorgteam, of deel daarvan te bespreken en kan daarbij advies vragen aan Veilig Thuis. Ook zal er met ouders/ verzorgers een gesprek gevoerd worden.

Ouders worden op de hoogte gebracht als we melden bij Veilig Thuis.

Meer informatie is te vinden op www.meldcode.nl

Het beleidsdocument en de daarbij behorende handleiding zijn op schoolniveau aanwezig.

Wegloopprotocol

Binnen de school hanteren we strikte afspraken over het gesloten houden van deuren, ramen en hekwerken. Wanneer onverhoopt een leerling toch 'wegloopt', gelden de volgende afspraken:

de adjunct-directeur wordt gewaarschuwd, deze organiseert de volgende stappen:

de leerling wordt gevolgd door een of meerdere medewerkers die met mobiele telefoon contact houden met de school

bij vermissing worden na ten hoogste 15 minuten de ouders geïnformeerd en wordt in overleg met hen de politie/wijkagent ingeschakeld.

met de politie wordt overlegd om een amber alert uit te laten gaan.

RI&E

Elke 4 jaar stelt de school een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) op met daarin ook een speciaal leerling onderdeel. Deze RI&E wordt getoetst door een extern deskundige. Op basis van zijn bevindingen wordt een plan van aanpak opgesteld en jaarlijks bijgesteld. De Medezeggenschapsraad stemt in met het plan van aanpak.

In december 2024 is het laatste RI&E met plan van aanpak opgesteld.

Met de verhuizing naar de nieuwbouw wordt er een nieuwe RI&E opgesteld.

Verkeersveiligheid

Steeds meer leerlingen komen op de fiets naar school of worden door hun ouders in de auto gebracht. Samen met de gemeente werken we er doorlopend aan om de verkeerssituatie rondom de school zo veilig mogelijk te maken. Er blijven natuurlijk wel 'piekmomenten': tussen 8.30 – 9.00 uur en tussen 14.30 – 15.30 uur. Met de taxichauffeurs zijn afspraken gemaakt over het parkeren en het in- en uitstappen. Wij vragen alle ouders om bij het wegbrengen en ophalen van hun kind zich aan de verkeersregels te houden en dáár te parkeren waar de veiligheid van onze leerlingen niet in gevaar komt.

Omdat we onze onderwijstijd zo goed mogelijk willen besteden willen we de schooldag op tijd beginnen en de rust in de school bewaken. Daarom de volgende mededeling:

Graag alle leerlingen op tijd op school (tussen 8.45 uur en 9.00 uur).

Ouders die hun kind zelf brengen en halen doen dit tot aan de voordeur van de school (tenzij er tijdelijk/individueel met u een andere afspraak is gemaakt). Wilt u de leerkracht spreken, dan kunt u daarvoor altijd even bellen of een afspraak maken.

Brabants Verkeersveiligheidslabel (BVL)

Kinderen vormen een zeer kwetsbare groep in het verkeer. Jaarlijks zijn in Nederland honderden kinderen betrokken bij verkeersongevallen. Kinderen moeten daarom leren veilig aan het verkeer deel te nemen. Om verkeerseducatie op scholen te stimuleren en een hoge kwaliteit te waarborgen, heeft de Provincie Noord-Brabant een keurmerk in het leven geroepen. Het BVL-label toont aan dat onze school zich inzet voor verkeerseducatie en verkeersveiligheid rond de school.

Kijk voor meer informatie op www.bvlbrabant.nl

Gezonde school

Een school die aan de gezondheid werkt, levert belangrijke voordelen op voor leerlingen. Wij willen dan ook bij de leerlingen bewustzijn creëren voor een gezonde leefstijl. De verantwoordelijkheid hiervoor delen wij graag met u als ouders. Door een goede samenwerking wordt het uitvoeren van gezond schoolbeleid makkelijker én effectiever. We worden hierin begeleid door een deskundige van de GGD. Dit betekent:

Bij het fruit in de ochtend wordt water gedronken.

Ouders geven alleen voor de lunch drinken mee.

In de middag drinken we water met een biscuitje.

Ouders worden actief geïnformeerd over bijv. gezonde voeding, drankjes, traktaties.

Lichamelijke verzorging en medische handelingen

Een aantal leerlingen op onze school heeft ondersteuning nodig bij de lichamelijke verzorging. U kunt dan denken aan het toiletgebruik, douchen of het toedienen van medicijnen. Ouders of wettelijke vertegenwoordigers hebben altijd de eerste verantwoordelijkheid voor de zorg van hun kinderen.

Onder schooltijd willen wij ouders daar graag bij helpen. We spreken dan van gedelegeerd handelen door leerkrachten en overige medewerkers. Het is heel belangrijk om die vorm van hulp goed met elkaar af te spreken. Vooral bij wat meer ingewikkelde handelingen hebben de ouders de plicht om duidelijke instructies en aanwijzingen hiervoor aan de leerkrachten door te geven. Dit geldt zeker bij het geven van medicijnen. Toestemming voor medisch handelen kunnen ouders geven middels een toestemmingsformulier dat we op school hanteren.

De medewerkers van de school hebben geen speciale bevoegdheden op dit gebied. Een aantal medewerkers is bijgeschoold (EHBO, BHV) en de schoolarts adviseert ons. Die kennis zetten we in bij

noodsituaties en bij het dagelijks handelen, maar in principe vallen we steeds terug op de kennis van het thuisfront.

Toestemming voor het verrichten van medische handelingen zoals hier bedoeld, zal in algemene zin bij de inschrijving worden gevraagd. De precieze afspraken met betrekking tot een leerling worden in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) vastgelegd. Zo is voor partijen duidelijk wat er is afgesproken en weet iedereen wie waarvoor verantwoordelijk is. Het spreekt vanzelf dat we op school in bijzondere gevallen hulp bieden en doen wat we kunnen wanneer daar aanleiding toe is.

Schooltijden en opvang

De schooltijden zijn als volgt:

Schooltijden

Maandag:	09.00 uur – 15.00 uur
Dinsdag:	09.00 uur – 15.00 uur
Woensdag:	09.00 uur – 13.00 uur
Donderdag:	09.00 uur – 15.00 uur
Vrijdag:	09.00 uur – 15.00 uur

De leerlingen worden vanaf 08.45 uur opgevangen door het eigen personeel van de groep. Wilt u, als u uw zoon/ dochter zelf brengt, hier rekening mee houden.

Naschoolse opvang en begeleiding

Voor leerlingen die na schooltijd opvang of begeleiding nodig hebben, zijn er verschillende mogelijkheden, waaronder **Amarant**, **AMO** en **Hoppiezorg**. Deze partijen bieden passende naschoolse opvang en begeleiding, afgestemd op de behoeften van het kind.

Wilt u meer informatie over de mogelijkheden of ondersteuning bij het leggen van contact? Dan kunt u terecht bij onze maatschappelijk deskundige **René Vrins**. Hij informeert u graag over het aanbod en kan meedenken over een passende oplossing voor uw kind.

15 Kwaliteitszorg

Op SO De Bodde werken wij planmatig en cyclisch aan het verbeteren van ons onderwijs volgens de uitgangspunten van opbrengstgericht werken (OGW4D): data – duiden – doelen – doen.

Data

Wij verzamelen systematisch gegevens over onze leerlingen en ons onderwijs, zoals leerresultaten, sociaal-emotionele ontwikkeling, veiligheid, tevredenheid en onderwijsprocessen.

Duiden

Deze gegevens analyseren en bespreken wij op leerling-, groeps- en schoolniveau. We kijken hierbij niet alleen naar wat zichtbaar is, maar ook naar mogelijke verklaringen voor de resultaten.

Doelen

Op basis van deze analyses formuleren wij concrete en haalbare doelen voor leerlingen, groepen en de school als geheel. Deze doelen sluiten aan bij onze ambities en het ontwikkelingsperspectief van onze leerlingen.

Doen

Vervolgens vertalen wij deze doelen naar gerichte acties in het onderwijs en de ondersteuning. We leggen deze vast in onder andere werkplannen, groepsplannen en het jaarplan en voeren deze planmatig uit.

De voortgang wordt regelmatig geëvalueerd, waarna we de cyclus opnieuw doorlopen. Zo zorgen wij voor een voortdurende en zichtbare verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs.

Wij verzamelen gegevens over leerresultaten, veiligheid, tevredenheid en onderwijsprocessen. Deze analyseren wij op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Op basis van deze analyses formuleren wij concrete verbetermaatregelen, die worden opgenomen in het jaarplan en uitgevoerd binnen de school.

Zo zorgen wij voor een voortdurende ontwikkeling van de kwaliteit van ons onderwijs.

Wat kan beter?

De leraren stellen lesdoelen vast voor groepen en individuele leerlingen. Deze lesdoelen noemen ze ook expliciet. Het rendement van de lessen kan nog verder verbeteren als de leraren aan het einde van de les hun leerlingen gericht feedback geven op het al dan niet behalen van het lesdoel. Hoewel de school opbrengstgericht werkt, is er ook een historie van een zorggerichte benadering.

Kwaliteitszorg bovenschools

De Bodde participeert ook in de gezamenlijke aanpak en ontwikkeling van kwaliteit binnen Biezonderwijs met:

Kwaliteitsmedewerker: deze regisseert de kwaliteitszorg, organiseert audits en collegiale visitaties.

Beleidscommissie Onderwijs, kwaliteit en innovatie

Koersontwikkelgroepen waarin leiding en staf gezamenlijk werken aan de ambities op strategisch niveau.

Onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie is belast met het wettelijk toezicht op de kwaliteit van besturen en scholen. De inspectie heeft in februari 2023 voor het laatst op De Bodde een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd.

De conclusie van dat onderzoek is dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Op de website van de onderwijsinspectie (www.onderwijsinspectie.nl) is meer informatie hierover te vinden.

Wat moet beter?

Op het moment van het onderzoek bleek dat niet alle leerlingen een volledige lesweek volgen. Dit komt omdat deze leerlingen bijvoorbeeld overprikkeld zijn na een aantal uren onderwijs of omdat zij intensieve therapie krijgen buiten school. Voor deze leerlingen moet de school aan de inspectie toestemming vragen om af te wijken van de onderwijstijd. In het OPP moet de school aantonen dat er doelgericht gewerkt wordt aan het ingroeien in onderwijstijd.

Voor de complete rapportage kunt u terecht op de website:

[Homepagina van de Toezichtresultaten Onderwijsinspectie website.](#)

16 Schoolplan de Bodde

In schooljaar 2025-2026 is een nieuw schoolplan opgesteld. Als school werken we continu aan kwaliteitsverbetering. De Bodde beschikt over een kwaliteitszorgsysteem waarmee de school systematisch de kwaliteit bewaakt en maatregelen neemt om de kwaliteit te behouden en te verbeteren.

Jaarplan

Onze doelen richten zich op het verbeteren van ons kwaliteitszorgstelsel en het implementeren van de ondersteuningsstructuur.

De ondersteuningsstructuur staat in dienst van het handelen in de klas te optimaliseren. Hierbij werken onderwijzende en onderwijsondersteunende professionals handelings- en opbrengstgericht vanuit de individuele onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen, waarbij dit in de kwaliteitskalender wordt geborgd. Vanuit deze kwaliteitsaspecten wordt het handelen van de professional in de klas periodiek gemonitord en geëvalueerd. Hierdoor is er voortdurende aandacht gericht op verdere kwaliteitsverbetering.

Wet kwaliteit (V)SO

De belangrijkste wetten die aan passend onderwijs zijn gerelateerd, zijn de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte en de Wet kwaliteit (V)SO. Ook de Wet op de Jeugdzorg en de Wet Langdurig Zorg (WLZ) is van belang voor passend onderwijs.

De Kwaliteitswet moet zorgen voor kwaliteitsverbetering in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Kwaliteitswet is vooral gericht op meer opbrengstgericht werken in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Wet kwaliteit (v)so verplicht (v)so-scholen o.a. om voor elke leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast te stellen.

Op de Bodde is een Stuurgroep Kwaliteitszorg continu bezig om de kwaliteit van het opbrengstgericht werken te verbeteren. Zodat leerlingen een grotere kans krijgen om, na hun schooltijd, maatschappelijk mee te doen.

17 Wetenswaardigheden

Sponsoring

Biezonderwijs en de afzonderlijke scholen treden zelf niet op als sponsor en ontvangen ook geen sponsoring van derden. De enige uitzondering hierop kan zijn als er sprake is van een jarenlange bijzondere samenwerking. In dat geval wordt een verzoek altijd voorgelegd aan de voorzitter college van bestuur. In goed overleg worden dan eventuele mogelijkheden besproken.

Privacy

Binnen Biezonderwijs hechten wij veel waarde aan de privacy van medewerkers en leerlingen. Hier gaan wij dan ook zorgvuldig mee om. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken op onze scholen alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is. De meeste gegevens ontvangen wij van ouders (zoals bij de inschrijving op onze school).

Daarnaast registreert personeel van onze school zelf gegevens over leerlingen, zoals cijfers en vorderingen. De leerling-gegevens en de gegevens over de vorderingen van leerlingen worden opgeslagen in een digitaal administratie- en leerlingvolgsysteem. Deze programma's zijn beveiligd en de toegang tot die gegevens is beperkt tot medewerkers van de school.

Meer informatie over ons privacybeleid vindt u op onze website:

<https://www.biezonderwijs.com/privacybeleid/> Hier kunt u ons privacyreglement downloaden evenals de rechten en plichten van ouders en betrokkenen rondom de privacywetgeving.

Met vragen over privacy en het privacybeleid kunt u terecht bij de schooldirectie of contact opnemen met Biezonderwijs via email: bestuursbureau@biezonderwijs.com. Wilt u uw vraag direct aan de Functionaris Gegevensbescherming stellen, dan kunt u mailen naar: fg@privacyopschool.nl.

Fotografie en filmopnames

Voor het gebruik van foto's en video-opnames van leerlingen op bijvoorbeeld de website van de school of in de nieuwsbrief, vraagt de school altijd vooraf toestemming. Als ouder kunt u altijd besluiten om die toestemming niet te geven, of om eerder gegeven instemming in te trekken.

Voor vragen over het gebruik van foto's en video's kunt u terecht bij de leerkracht van uw kind of bij de schooldirectie.

Kinderbijslag en kind gebonden budget

Ouders met een thuiswonend gehandicapt kind hebben recht op dubbele kinderbijslag. Voor leerlingen die boven op de reguliere voorzieningen behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden.

Daarnaast ligt er meer verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of zorginstelling ondersteunen ouders bij het verwerven ervan. De inzet van zorgmiddelen in school is onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen. Meer informatie is te vinden op www.kinderbijslag2016.com.

U kunt ook contact opnemen met de schoolschoolmaatschappelijk deskundige.

Mondzorg door de schooltandarts

Veel ouders gaan zelf met hun zoon/dochter ieder half jaar naar de tandarts. Ouders voor wie dit niet mogelijk is kunnen gebruikmaken van de Schooltandarts. De voordelen hiervan zijn:

Leerlingen worden opgehaald van school en na de behandeling teruggebracht

Ze krijgen poetsinformatie en poetsinstructie

Ze krijgen uitleg over gezonde voeding en eetmomenten

Na de behandeling ontvangen ouders een kort verslag

Wanneer blijkt dat het kind extra begeleiding nodig heeft dan wordt dat met de ouders besproken.

Voor meer informatie of aanmelden kunt u de website bezoeken:

www.samenwerkendetandartsenjunior.nl

OV-Begeleiderskaart

Met deze kaart kan een ouder zijn kind gratis begeleiden in het openbaar vervoer, als het kind ten gevolge van zijn beperking niet zelfstandig kan reizen. Als u een aanvraagformulier invult, zal een onafhankelijke keuringsarts beoordelen of u in aanmerking komt voor een OV-Begeleiderskaart. Voor het aanvragen van een aanvraagformulier OV begeleiderskaart neemt u contact op met Argonaut via telefoonnummer 030-2354661 of kijk op www.ovbegeleiderskaart.nl

Roken

Onze school is rookvrij. Dat betekent dat personeel, ouders en bezoekers niet in de school of op het schoolterrein mogen roken.

Telefoonbeleid

Op onze school zijn telefoons, smartwatches en andere devices verboden in de klas. De leerlingen laten hun devices thuis, in hun tas of in bewaring bij de leerkracht.

Samenwerkingsverbanden

Alleen in samenwerking met partners kunnen wij onze missie verwezenlijken. Daarom werken we vaak samen met collega's van andere scholen, met de zorg, de jeugdhulpverlening, gemeenten en met andere partners die nodig zijn om de onderwijsbehoefte van uw kind te realiseren. Onze school is verbonden aan Biezonderwijs en daarmee participeren we in 3 samenwerkingsverbanden :

Plein 013, samenwerkingsverband PO Tilburg en omgeving

PO Langstraat Heusden Altena, samenwerkingsverband PO Waalwijk en omgeving

RSV Breda PO, samenwerkingsverband PO 30-03 Breda en omgeving

Schoolvervoer

Aangepast vervoer kan op verschillende wijze worden toegekend: (deeltijd)taxivervoer, openbaar vervoer, vergoeding gebruik eigen auto. Afhankelijk van de gemeentelijke verordening, de leeftijd van uw kind en de afstand van huis tot school kan aangepast vervoer worden toegekend. Schoolvervoer is een zaak van de gemeente, er zijn 'spelregels' voor opgesteld. De gemeente besteedt dit schoolvervoer uit aan taxibedrijven waarmee de ouders rechtstreeks contact onderhouden.

In geval van ziekte moet de taxi door de ouders worden afgemeld en bij herstel opnieuw aangemeld.

Bij onoplosbare problemen tussen ouders en de chauffeur en/of gemeente kunnen ouders contact opnemen met het Servicepunt leerlingenvervoer, zij controleren en bemiddelen in problemen en oplossingen. Verdere informatie is te verkrijgen via www.tilburg.nl tel. 0900-7755862 of regiovervoermiddenbrabant@tilburg.nl.

Studiedagen

Ten behoeve van onderwijsverbetering organiseert de school jaarlijks een aantal studiedagen. De hiervoor gereserveerde tijd komt niet ten laste van de verplichte uren onderwijs. Jaarlijks informeert de school u via het vakantierooster over de exacte data.

Afkortingen en begrippen	
AMO	Actieve Opvang
ARBO	ArbeidsOmstandigheden
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Bijstand
BHV	Bedrijfs Hulp Verlener
BSB	Buitenschoolse Begeleiding
BVL	Brabants Verkeersveiligheidslabel
CCE	Centrum voor Expertise en Dienstverlening
CMKT	Cultuur met Kwaliteit Tilburg
EMB	Ernstige Meervoudige Beperking
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
KOMM	Onafhankelijke Klachtencommissie machtsmisbruik in het onderwijs
LVS	Leerling Volg Systeem
MEE	Maatschappelijk werk Regio Tilburg en Waalwijk
MG	Meervoudig Gehandicapt
MR	Medezeggenschapsraad
OC en W	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OPP	OntwikkelingsPerspectief Plan
OR	Ouderraad
OV	Openbaar Vervoer
PGO	Periodiek Geneeskundig Onderzoek
PMT	Psycho Motorische Therapie
RI&E	Risico-Inventarisatie & Evaluatie
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SI	Sensorische Integratie
SLO	Stichting Leerplan Ontwikkeling
SO	Speciaal Onderwijs
SVB	Sociale VerzekeringsBank
TEACCH	Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children
TAC	Toelaatbaarheids Advies Commissie
TLV	ToelaatbaarheidsVerklaring
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
WA	Wettelijke Aansprakelijkheid (verzekering)
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSG	William Schrikker Groep
ZA(B)T	Zorg en Advies (en Begeleidings) Team
ZML	Zeer Moeilijk Lerenden

